

Profil praktyczny

Załącznik nr
do Uchwały Nr
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie,

Wydział Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach

Data przeprowadzenia wizytacji: 09-10.06.2019 r.

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się ..	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	18
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku ..	21
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	24
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	27
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	32
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	33
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	35
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stefan Wrzosek - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Barbara Pogonowska – ekspert PKA,
2. prof. dr hab. Magdalena Osińska – ekspert PKA
3. mgr Sebastian Snop – ekspert reprezentujący pracodawców
4. Agnieszka Kowalczyk – ekspert ds. studenckich PKA,
5. mgr Magdalena Koziara – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku *ekonomia* prowadzonego na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki, Filii w Gryficach Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie została przeprowadzona w dniach 9-10 czerwca 2019 roku. Poprzednia ocena miała miejsce w 2013 roku. Uchwałą nr 2297/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 czerwca 2013 roku wydało dla kierunku ocenę pozytywną. W związku z tym przedmiotowa wizytacja miała miejsce po upływie 6 lat od poprzedniej.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Członkowie ZO PKA zapoznali się z dokumentami przesłanymi przez Uczelnię przed wizytacją, jak również przekazywanymi w trakcie i po wizytacji. Zespół Oceniający PKA przeprowadził zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym ze studentami, interesariuszami zewnętrznymi, pracownikami Biura Karier, pracownikami odpowiadającymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, praktyki i opiekę nad studentami), a także dokonał analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym strony internetowej Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych. Ponadto sprawdzono stan infrastruktury Wydziału, w tym biblioteki. Na zakończenie wizytacji Zespół Oceniający spotkał się z Władzami Uczelni i Wydziału oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji i procedurze dalszego postępowania.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	Do 12 czerwca 2019 roku: • Obszar nauk społecznych, dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu, prawo, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, psychologia, socjologia (95% punktów ECTS) • Obszar nauk ścisłych, dyscypliny: matematyka, informatyka (5% punktów ECTS) Od 12 czerwca 2019 roku: • dyscyplina wiodąca: ekonomia i finanse (60% punktów ECTS) • dyscyplina uzupełniająca: nauki o zarządzaniu i jakości (40% punktów ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 182 punkty ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	350 godzin 14 punktów ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. Logistyka-Spedycja-Transport 2. Rachunkowość i finanse 3. Zarządzanie biznesem 4. Psychologia biznesu	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	118
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	1180 h
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	33 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	100 punktów ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem	-	64 punkty ECTS

studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		
---	--	--

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Misja Uczelni jest sformułowana tak uniwersalnie, że odpowiada jej prowadzenie studiów na różnych kierunkach o profilu praktycznym, pod warunkiem zgodności z potrzebami rynku pracy, z wyraźnym akcentem na potrzeby regionalne. Oznacza to, że i oceniany kierunek *ekonomia* odpowiada tej misji i powiązanim z nią postanowieniom strategicznym. Koncepcję tego kierunku i dotyczące go efekty kształcenia konsultowano z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Także na bieżąco konsultuje się zamiary zmian programowych. Nie uzyskano natomiast informacji wskazujących na inspirowanie koncepcji kierunku czy bieżących udoskonaleń programowych przez otoczenie społeczno-gospodarcze. Zręby koncepcji powstały w gronie interesariuszy wewnętrznych i następnie były konsultowane na zewnątrz, od samego początku są zorientowane na potrzeby rynku pracy czy szerzej rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego, przez ciągły kontakt kierownictwa Uczelni i nauczycieli akademickich z tym otoczeniem oraz dominujący udział studentów pracujących, co jest źródłem dobrego rozpoznania tych potrzeb.

Zgodność koncepcji kierunku z osiągnięciami dyscyplin naukowych, z którymi go powiązano (w czasie wizytacji była to jeszcze lista według starej klasyfikacji dyscyplin: *ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu, prawo, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, psychologia, socjologia, matematyka i informatyka*), jest bardziej problematyczna. Dyscyplin było dużo, więc były wśród nich także te o niewielkim znaczeniu dla kierunku. Wątpliwości wywołuje sama nazwa kierunku. W treści efektów uczenia się jest równie dużo zarządzania, co ekonomii. Także wykaz specjalności (obecnie: logistyka – spedycja – transport, zarządzanie biznesem, psychologia biznesu, rachunkowość i finanse) zawiera typowe dla innych kierunków (zarządzanie, logistyka, finanse i rachunkowość). Wobec zaistniałego ostatnio połączenia dyscyplin naukowych ekonomia i finanse co najmniej specjalność rachunkowość i finanse nie budzi zastrzeżeń. ZO PKA uważa jednak, że ważniejsze by zestaw dyscyplin był dobrze związany z opisem efektów uczenia się, a ta zgodność jest zadowalająca. Ponadto praktyczny profil kształcenia wymaga opanowania wiedzy i umiejętności z ekonomii, finansów i nauk o

zarządzaniu. Tę ocenę potwierdzały wypowiedzi przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego przedstawione na spotkaniu w czasie wizytacji.

W opisie efektów uczenia się prawidłowo nawiązano do wymienionych dyscyplin, ale dominują w nim dyscypliny w poprzedniej klasyfikacji zaliczane do nauk ekonomicznych. Już po wizytacji, 12.06.2019., Senat Uczelni przyjął uchwałę o efektach uczenia się, odpowiadającą nowej klasyfikacji dyscyplin naukowych. Zgodnie z nią kierunek przypisano do dyscypliny ekonomia i finanse (60% efektów) i nauki o zarządzaniu i jakości (40%) oraz zmieniono sformułowania efektów oraz program studiów.

To przypisanie i sformułowanie efektów uczenia się jest bardziej niż poprzednie odpowiednie dla kierunku *ekonomia*. Także zgodność kierunku z praktyką i postępem w obszarach działalności zawodowej jest zapewniona przede wszystkim z zakresie ekonomii, finansów, rachunkowości i zarządzania.

Obowiązujące jeszcze w dniach wizytacji efekty na kierunku *ekonomia* zgodne z KRK zostały przyjęte jako efekty kształcenia przez Senat ZPSB w Szczecinie uchwałą nr 5/2017 z dnia 21 czerwca 2017 r. Efekty te zostały przypisane do dwóch obszarów tj. obszaru nauk społecznych (95% ECTS) i obszaru nauk ścisłych (5% ECTS). Przypisanie do dziedzin było następujące: dziedziny nauk ekonomicznych, nauk społecznych, i nauk prawnych w dyscyplinach ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu, prawo, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, psychologia, socjologia oraz dziedziny nauk matematycznych w dyscyplinach matematyka i informatyka. Przypisanie efektów do wielu dyscyplin było bardzo szerokie, a wskazanie dwóch obszarów w dużej dysproporcji nie sprzyjało prawidłowej identyfikacji efektów kształcenia, zwłaszcza z dyscyplin matematyki i informatyki.

Jak już wspomniano, 12 czerwca 2019 r. Senat ZPSB Uchwałą nr 5/2019 przyjął efekty uczenia się dostosowane do wymogów poziomu 6 PRK dla profilu praktycznego. Sformułowano 13 efektów w zakresie wiedzy, 14 efektów z umiejętności, w tym praktyczne umiejętności zawodowe, i 12 efektów z zakresu kompetencji. Uczelnia przyporządkowała efekty uczenia się na kierunku *ekonomia*, studia I stopnia do dwóch dyscyplin naukowych zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dyscypliną wiodącą jest ekonomia i finanse, natomiast dyscypliną uzupełniającą jest dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości.

W ramach efektów z zakresu umiejętności uwzględniono kwalifikacje odnoszące się do języka obcego zakładając, że absolwent potrafi „komunikować się w języku obcym na poziomie B2 EOKJ i potrafi używać go w sytuacjach związanych z działalnością zawodową”. Szczegółowe efekty uczenia się zostały określone w sylabusach przedmiotów. Efekty te zostały

wystandaryzowane pod względem ilościowym - po dwa z każdej kategorii, tj. w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sprzyja to zrozumieniu efektów przez studentów. Sformułowane zostały także efekty dla praktyk zawodowych. Każdy z efektów przedmiotowych został odniesiony do odpowiednich co do zakresu kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów określonych przez poziom 6 PRK. Studenci wizytowanego kierunku są zapoznawani z zakładanymi efektami uczenia się podczas pierwszych zajęć w danym semestrze, są one również dostępne w sylabusach przedmiotów. Efekty uczenia się na kierunku *ekonomia* są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest (po dokonaniu wspomnianych zmian) przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a ponadto są zrozumiałe dla wszystkich grup interesariuszy. Także zgodność kierunku z praktyką i postępem w obszarach działalności zawodowej jest zapewniona przede wszystkim z zakresie ekonomii, finansów, rachunkowości oraz zarządzania i logistyki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1:

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Koncepcja kierunku jest zgodna z misją i strategią Uczelni oraz z potrzebami rynku pracy, zwłaszcza lokalnego. Odpowiada osiągnięciom działalności praktycznej, zwłaszcza w obszarach działalności gospodarczej, do których przygotowują specjalności na tym kierunku. Przypisanie kierunku do dyscyplin naukowych było zbyt wielokierunkowe, ale zostało poprawione i obecnie nie wywołuje zastrzeżeń, ale sama nazwa kierunku, m. in. ze względu na różnorodne specjalności, wywołuje zastrzeżenia. Rekomenduje się zatem rozważenie bardziej trafnego dobrania tej nazwy.

Efekty uczenia się dla kierunku *ekonomia* na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla tego kierunku studiów. Efekty uczenia się zostały określone zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i praktyką w ramach dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Uwzględniają one w szczególności nabywanie praktycznych umiejętności zawodowych i umiejętności w zakresie komunikowania się w języku obcym. Przypisanie kierunku do dyscyplin naukowych obowiązujące jeszcze w dniach wizytacji było zbyt wielokierunkowe, ale zostało poprawione i obecnie przystaje do opisu efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są dostosowane do efektów uczenia się i uwzględniają stan wiedzy i praktyki z zakresu dyscyplin, do których 12. czerwca 2018 został przyporządkowany kierunek studiów. Treści te są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i praktyki. Program studiów został podzielony na następujące moduły: Biznes w działaniu, Organizacja i zarządzanie, Ekonomia stosowana, Kluczowe kompetencje dla biznesu, Rozróż osobisty i kompetencje interpersonalne, Metody ilościowe w biznesie, Finanse i rachunkowość, Marketing, Moduł dyplomowy, Moduł specjalnościowy, Moduł swobodnego wyboru oraz Moduł aktywności praktycznej. Sekwencja treści i omawiane problemy odpowiadają stanowi praktyki działalności gospodarczej oraz kwalifikacjom absolwentów oczekiwanym przez rynek pracy. Wątpliwości ZO PKA budzi pojawienie się treści z Matematyki w biznesie po przedmiocie Mikroekonomia, na której matematyka znajduje szerokie zastosowanie. Rekomenduje się zrewidowanie tej sekwencji. Innowacyjne podejście ZPSB w Szczecinie Wydział Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach polega na tym, że w momencie rozpoczynania studiów studenci rozpoczynają kształcenie od rozpatrywania problemu praktycznego, poprzez moduł Biznes w działaniu. Oznacza to, że rozpatrują kwestię zakładania przedsiębiorstwa w formie gry symulacyjnej i warsztatu projekt przedsiębiorstwo. Kolejne moduły mają im pomóc identyfikować problemy wynikające z organizacji firmy oraz uzupełnić ich wiedzę i umiejętności pomocne w ich rozwiązywaniu. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA treści programowe są adekwatne do kierunku studiów i umożliwiają zdobycie efektów uczenia się.

Studia I stopnia na kierunku *ekonomia*, profil praktyczny, prowadzone w trybie niestacjonarnym trwają 6 semestrów i kończą się tytułem zawodowym licencjata. Rok akademicki dzieli się na dwa semestry. Program studiów pozwala uzyskać 182 pkt. ECTS. Ogólna liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynosi 830 godzin, czyli czas pracy w formach zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem odpowiada 33.2 punktom ECTS, (a razem z modułem

aktywności praktycznych, obejmującym praktyki zawodowe, odbywane w kontakcie z opiekunami, i aktywności społeczne, wynosi 1180 godz., 47,2 ECTS). Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne stanowi 68,13% ogółu punktów. Wymagany nakład pracy oraz liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich w opinii studentów jest odpowiednia.

Plan studiów przewiduje naukę języka obcego w semestrze drugim w wymiarze 34 godzin lektoratu z języka angielskiego lub niemieckiego – do wyboru przez studentów. Studenci trzeciego roku mają obowiązek zrealizowania 2 przedmiotów obieralnych w ramach modułu swobodnego wyboru. W roku akademickim przygotowano 4 przedmioty do wyboru, a w roku 2018/19 – było ich 5. Zajęcia do wyboru stanowią istotną część programu studiów, przypisano do nich łącznie 64 punkty ECTS, co stanowi 35,2% ich ogólnego wymiaru. W odniesieniu

do przedmiotów obieralnych w ramach programu studiów studenci stwierdzili, że ze względu na małą liczbę osób w grupie nie zawsze uruchamiane zostają wszystkie przedmioty.

Nakład pracy studenta określony jest w kartach przedmiotów. Bilans ten obejmuje udział studenta w wykładach, ćwiczeniach i innych formach zajęć dydaktycznych ujętych w planie studiów, udział w egzaminach i zaliczeniach, konsultacjach, e-learningu oraz pracę własną studentów. Z uwagi na duży udział pracy własnej w ogólnym bilansie czasu pracy,.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są w semestrze 10 zjazdów piątkowo-sobotnio-niedzielnymi. Większość zajęć realizowanych jest w blokach 4-6 godzinnych, co zostało uzasadnione faktem, że rozwiązanie problemów praktycznych wymaga łącznego traktowania i pracy zespołowej studentów, co najlepiej realizować w ciągu jednego zjazdu.

Wszystkie przedmioty ujęte w planie studiów ocenianego kierunku realizowane są w co najmniej 2 formach zajęć, spośród takich jak wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria, warsztaty praktyczne, wizyty studyjne, lektorat oraz wspomagająco e-learning. O ich doborze decyduje specyfika przedmiotu. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, że metody kształcenia są różnorodne, uwzględniają samodzielne uczenie się oraz pracę w grupach poprzez dodatkowe zadania i projekty. Liczebność grup na zajęciach jest zróżnicowana i dostosowana do formy zajęć. Zajęcia dydaktyczne wymagające stosowania metod aktywizujących (ćwiczenia) prowadzone są w grupach liczących 14-28 osób. Liczność grup laboratoryjnych nie przekracza 14 osób. Nauka języka obcego prowadzona jest w grupach liczących 16-19 osób. Są to poprawne liczebności, umożliwiające realizację efektów uczenia się.

Do prowadzenia zajęć stosowany jest zróżnicowany zestaw metod kształcenia. Wykłady prowadzone są metodami podającymi i problemowymi; z kolei metody aktywizujące obejmują: ćwiczenia, prezentacje multimedialne, dyskusje grupowe, analizy zespołowe, rozwiązywanie zadań, case study, projekty zespołowe i indywidualne, aktywność na platformie e-learning, warsztaty praktyczne, spotkanie z praktykiem biznesu, wizyty studyjne, badania i ćwiczenia terenowe, film video, gry symulacyjne, menedżerskie, strategiczne. Kształcenie praktyczne studentów odbywa się, między innymi, poprzez pracę na studiach przypadków, analizie rzeczywistych problemów gospodarczych, uczestnictwo w grach symulacyjnych, realizację warsztatów, uczestnictwo w eksperckich wykładach na tematy związane z prowadzeniem biznesu w praktyce, włączenie w proces kształcenia wizyt studyjnych; uczestnictwo studentów w debatach biznesowych oraz praktyki studenckie. Na ocenianym kierunku studiów realizowanych na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. Materiały dydaktyczne zgromadzone na platformie e-learningowej są dostępne dla studentów w Gryficach, jednak ich wykorzystanie ma charakter wspomagający.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o realizację studiów według indywidualnego planu studiów i indywidualnej organizacji studiów, zgodnie z obowiązującym w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie regulaminem studiów. W przypadku studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz studentów z niepełnosprawnością możliwe jest indywidualne dostosowanie studiów do specyficznych potrzeb takich osób.

Wymiar czasowy zajęć określonych jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym spełnia wymagania profilu praktycznego. Studenci podczas wizytacji wyrażali pozytywne opinie o praktyczności zajęć i wykorzystywaniu metod aktywizujących. Kluczowa dla przygotowania studenta do wejścia na rynek pracy i zdobycie umiejętności praktycznych jest natomiast realizacja praktyk studenckich. Obecnie obowiązujący sylabus dla praktyki zawodowej zawiera opis efektów kształcenia (uczenia się) i ogólne zasady ich weryfikacji (wedle założeń, zaliczenie praktyki jest wystawiane przez opiekuna praktyk z jednostki przyjmującej na praktykę). Praktyki w wymiarze 3 miesiące odbywają się w trakcie trwania studiów na III roku (w 5 semestrze 200h i w 6 semestrze 120h) - łącznie przypisano im 320 h i 14 punktów ECTS. Praktyki zawodowe stanowią element w ramach modułu MAP (Moduł Aktywności Praktycznych). Cały moduł obejmuje 350 godzin, pozostałe 30h stanowią inne aktywności. Założony w programie studiów wymiar 350h (uwzględniający także konsultacje oraz inne aktywności społeczne) dla 3 miesięcznych praktyk należy uznać za niewystarczający

dla profilu praktycznego. W opinii ZO wymiar godzinowy dla praktyk zawodowych powinien wynosić min. 360h bez uwzględniania w tym innych aktywności.

Praktyka zaliczana jest przez wydziałowego Opiekuna praktyk na podstawie opinii o odbyciu praktyk wystawionej przez Opiekuna praktyk z zakładu pracy, zawartej w *karcie realizacji modułu aktywności praktycznych* wypełnianej przez studenta. Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się ze strony Uczelni jest przeprowadzana na podstawie opisu zadań i czynności zawartego w *karcie realizacji modułu aktywności praktycznych*. Jest to ocena o charakterze formalnym. Po zakończeniu praktyki powinna być przeprowadzana rozmowa ze studentem dotycząca jej przebiegu, na jej podstawie Opiekun praktyk ocenia miejsce praktyk, nie jest to ocena sformalizowana, studenci nie potwierdzili przeprowadzania rozmów po zakończeniu praktyk z opiekunem praktyk. Role Opiekuna praktyk związane z zaliczaniem praktyk i oceną miejsc praktyk należy zatem ożenić jako wypełniane jedynie formalnie.

Zgodnie z *Regulaminem praktyk studenckich* studenci mają możliwość zaliczenia praktyki również na podstawie pracy zawodowej. Regulamin zakłada możliwość zaliczenia praktyki w całości na podstawie pracy zawodowej w sytuacji, gdy student posiada doświadczenie zawodowe związane z kierunkiem/specjalnością, lub częściowe zaliczenie (praktyka ma wówczas krótszy wymiar) w sytuacji posiadania doświadczenia zawodowego niezwiązanego w całości z kierunkiem/specjalnością. Procedura zakłada złożenie kompletnego wniosku z dokumentami potwierdzającymi zawarte informacje do Opiekuna praktyk i ocenę na tej podstawie przez Opiekuna zgodności doświadczenia zawodowego z efektami uczenia się sformułowanymi dla praktyk. Wniosek jest opiniowany przez Opiekuna i na podstawie tej opinii Dziekan zatwierdza zaliczenie **praktyk**. Z przedstawionych dokumentów wynikało, iż w tej formie zalicza praktyki ponad 50% studentów.

Uczelnia posiada dla kierunku ekonomia wykaz kilkudziesięciu podmiotów dla każdej ze specjalności, w których organizowane są praktyki. W przypadku każdej z praktyk podpisywane jest porozumienie dwustronne pomiędzy Uczelnią a zakładem pracy. Uczelnia kładzie nacisk na przygotowanie studentów do praktyk. Na początku I roku z każdą grupą studentów przeprowadzone jest spotkanie informacyjne dotyczące praktyk zawodowych. Przed wyborem miejsca praktyk przeprowadzana jest rozmowa z opiekunem praktyk o charakterze doradczym.

Weryfikacja miejsc praktyk, które proponują studenci jest prowadzona przez Opiekuna praktyk na podstawie. Monitoring realizacji praktyk jest realizowany przez Opiekuna praktyk.

Kontrole realizacji praktyk są prowadzone incydentalnie przez Opiekuna praktyk w formie telefonicznej. Z przeprowadzonych kontroli nie są sporządzane notatki.

ZO PKA za konieczne uważa zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych do 360 h (także dla cyklu kształcenia rozpoczętego przed rokiem 2019/2020). Należy rozważyć wprowadzenia narzędzi ewaluacji praktyk, które jednoznacznie potwierdzałyby osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Procedurę zaliczania praktyk należy rozszerzyć o ocenę praktyk przez studentów, np. w formie ankiety. Zalecanym rozwiązaniem jest wprowadzenie wystawiania oceny przez opiekuna praktyk z ramienia zakładu pracy. Rekomenduje się wprowadzenie większej liczby kontroli miejsc praktyk (np. 10% praktyk) jak również rozważenie wprowadzenia wyrywkowych hospitacji praktyk i ich dokumentowanie.

Harmonogram zajęć jest dostosowany do potrzeb studentów wizytowanego kierunku, co potwierdziły osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym. Wszelkie zmiany dokonywane w harmonogramie zajęć są komunikowane studentom z odpowiednim wyprzedzeniem za pośrednictwem platformy internetowej e-dziekanat lub poczty elektronicznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Treści programowe ujęte w programie kształcenia odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i praktyki w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Treści te są kompleksowe, odpowiednio rozwinięte i spójne. Pozwalają one na uzyskanie efektów uczenia się przyjętych dla kierunku studiów. Studia prowadzone są w wymiarze czasowym pozwalającym na osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. Właściwie skalkulowano wymiar zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz nakład pracy na realizację zadań w ramach pracy własnej studentów. Struktura programu kształcenia z punktu widzenia wymiaru godzin poszczególnych przedmiotów i modułów kształcenia oraz sekwencji ich realizacji jest prawidłowa poza jednym wyjątkiem. Formy zajęć są odpowiednio zróżnicowane i dostosowane do specyfiki przedmiotów. Studenci mają zapewnioną możliwość wyboru zajęć w wymiarze przekraczającym 30% ECTS. Program studiów przewiduje naukę języka obcego w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka obcego w pewnym stopniu. Uwagi krytyczne dotyczące opanowywania umiejętności językowych będą przedstawione w związku z kryterium 7. Dla realizacji założonych efektów uczenia się stosowane są odpowiednie metody kształcenia,

uwzględniające specyfikę przedmiotów, formę zajęć i praktyczny profil kierunku. Tworzą one zróżnicowany zbiór pozwalający na realizację założonych efektów uczenia się. Studenci wykonują szereg zadań w ramach pracy własnej, co pozwala na kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i aktywności w procesie uczenia się. Przedstawione wyżej zastrzeżenia dotyczące programu studiów i jego realizacji skłaniają do sformułowania rekomendacji:

- zmiany kolejności występowania w programie studiów matematyki w biznesie i mikroekonomii,
- opisanie w sylabusach charakteru i przedmiotu pracy własnej studentów,
- zwiększenia liczby godzin praktyk zawodowych do co najmniej 360,
- oceny praktyk na podstawie stopnia realizacji efektów uczenia się,
- częstszej kontroli praktyk, w tym wyrywkowych ich hospitacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

Warunki oraz tryb rekrutacji na I rok studiów kierunku *ekonomia* w ZPSB w Szczecinie w roku akademickim 2018/2019 są zawarte w Uchwale Senatu nr 8/2017 z dnia 17.06.2017 r. i dotyczą także Wydziału w Gryficach. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów następuje w drodze postępowania kwalifikacyjnego, które opiera się na ocenach ze świadectw dojrzałości przynajmniej formalnie (gdyby było więcej kandydatów) ma charakter konkursowy. Postępowanie uwzględnia także kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości lub odpowiedni dokument uzyskany za granicą. Zasady rekrutacji nie zawierają procedur dyskryminujących ani ograniczających kandydatów z uwagi na żadne kryterium. Kryteria przyjęć na wszystkie poziomy studiów są opracowane w sposób przejrzysty i jednolity dla całej Uczelni. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym proces rekrutacyjny jest przejrzysty, wszystkie niezbędne informacje dla kandydatów są publicznie dostępne, a liczba przyjmowanych osób jest dostosowana do potencjału dydaktycznego kierunku ekonomia.

Uczelnia sformułowała warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz zaliczania efektów uzyskanych w innej uczelni. Posiada Regulamin potwierdzania efektów uczenia się przyjęty Uchwałą Senatu ZPSB nr 6/2015 z dnia 17.06.2017 r. Aktualna wersja procedury PEUS określająca zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się nabytych poza edukacją formalną znajduje się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Rektora nr 12/2018.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia się zostały określone w kartach przedmiotów. Weryfikacja i ocena osiąganych przez studenta efektów uczenia się odbywa się za pomocą następujących sposobów: aktywność na zajęciach, dyskusja, odpowiedzi ustne, studium przypadku, prace domowe, prezentacje indywidualne i zespołowe, projekty indywidualne i zespołowe, sprawozdania, prace semestralne, kolokwium, egzamin pisemny, egzamin ustny oraz test. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się i zaliczania poszczególnych przedmiotów i semestrów na kierunku *ekonomia* precyzuje Regulamin Studiów. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są odpowiednio dostosowane do treści i celu przedmiotu, uwzględniają zasady sprawiedliwości, a także są pomocne w procesie uczenia się. W opinii studentów system sprawdzania oraz oceniania efektów uczenia się jest przejrzysty, nauczyciele akademicki szczegółowo przedstawiają go podczas pierwszych zajęć dydaktycznych w danym semestrze. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość dostosowania metod weryfikacji do indywidualnych potrzeb.

Proces dyplomowania został opisany w regulaminie studiów. Na studiach I stopnia student zobowiązany jest do złożenia egzaminu dyplomowego oraz przygotowania projektu końcowego (pracy dyplomowej). Projekt końcowy powinien charakteryzować się pragmatycznym podejściem do rozwiązania konkretnego problemu, może mieć charakter projektu analitycznego lub wdrożeniowego. Projekt końcowy musi obejmować komponent badań własnych studenta. Zakres i forma projektu końcowego oraz zasady egzaminu dyplomowego zostały określone w Zarządzeniu Rektora ZPSB w Szczecinie nr 12/2017 z dnia 23.11.2017 r.

Weryfikacja efektów uczenia się na profilu praktycznym powinna prowadzić do oceny osiągnięcia przez studentów umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych rozważanych w kontekście opanowanej wiedzy. Prace dyplomowe realizowane na Wydziale w Gryficach, traktowane jako projekty, spełniają warunki prac licencjackich weryfikujących umiejętności praktyczne i przygotowanie do działalności zawodowej.. Wśród tematów prac większość ma związek ze specjalnościami oferowanymi na ocenianym kierunku. Prace

dyplomowe są weryfikowane w systemie antyplagiatowym. Uczelnia przygotowała zestaw zagadnień na egzamin dyplomowy. W grupie pierwszej - pytania wspólne dla wszystkich specjalności - znajduje się 50 zagadnień, natomiast w grupie pytań specjalnościowych liczba zagadnień waha się od 27 do 50. Pytania te pozwalają na sprawdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku. Dokumentacja końcowa prac dyplomowych jest właściwa. Studenci nie mają możliwości wyboru promotora pracy dyplomowej, zostaje im on przydzielony zgodnie z realizowaną specjalnością. W opinii osób obecnych na spotkaniu z ZO PKA nie jest to dobre rozwiązanie, studenci chcieliby mieć możliwość wyboru promotora. Rekomenduje się umożliwienie studentom wyboru promotora. Studenci mają możliwość wyboru tematu pracy dyplomowej, w tym również zgłoszenia własnego tematu pracy. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym proces dyplomowania funkcjonuje prawidłowo.

Analiza prac przejściowych wskazuje na to, że zadawane pytania, problemy i zadania zasadniczo pozwalają na weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się zawartych w sylabusach przedmiotów. Niekiedy podejście prowadzących koncentruje się na poprawnych choć tradycyjnych formach weryfikacji. Odnosi się to na przykład do przedmiotów „Statystyka” i „Modelowanie ekonomiczne”. W ramach oceny prac z języka obcego zwraca uwagę zbyt mały zakres słownictwa z zakresu ekonomii i biznesu. Formy realizacji zajęć, takie jak dyskusja czy praca grupowa pozwalają na ocenę stopnia ukształtowania kompetencji społecznych. Studenci otrzymują informacje zwrotne na temat swoich postępów w nauce.

Działania Uczelni koncentrują się na zapewnieniu bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodności i porównywalności ocen. W przypadku sytuacji konfliktowych regulamin studiów przewiduje egzamin komisyjny oraz postępowanie dyscyplinarne. Indywidualne podejście stosowane jest wobec osób z niepełnosprawnością, aby umożliwić im osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Brak informacji o publikacjach fachowych, których autorami lub współautorami byłiby studenci ocenianego kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste, selektywne, bezstronne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Weryfikacja

efektów uczenia się przebiega zgodnie z założeniami opisanymi w kartach przedmiotów. Brak zastrzeżeń dotyczących rzetelności, bezstronności czy przejrzystości ocen. Prace dyplomowe pozwalają weryfikować zakładane efekty uczenia się na zakończenie studiów, w tym umiejętności praktyczne i przygotowanie do działalności zawodowej. Wadą procesu dyplomowania jest ograniczenie możliwości wyboru promotora, a zatem rekomenduje się umożliwienie takiego wyboru każdemu studentowi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Lista osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku ekonomia przedstawiona przez władze to 23 nauczycieli akademickich, którzy posiadają związany z dyscyplinami ekonomicznymi, aktualny dorobek naukowy lub udokumentowane doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia. Dorobek publikacyjny oraz doświadczenie zawodowe (zwłaszcza z prowadzenia własnej działalności gospodarczej, pełnienia funkcji kierowniczych w przedsiębiorstwach i urzędach, pracy w księgowości itp.) umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Struktura kadry: 1 osoba ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (nauki ekonomiczne), 13 osób – stopień naukowy doktora (11 – nauki ekonomiczne oraz 1 – nauki społeczne w zakresie socjologii i 1 – w zakresie psychologii) oraz 9 nauczycieli akademickich z tytułem magistra (3 – socjologii, 1 – filologii angielskiej, 3 – inżyniera informatyki, 1 – nauk prawnych, 1 - pedagogiki oraz 1 - nauk o polityce). Struktura oraz liczebność kadry (23 nauczycieli akademickich), a także posiadane przez nią odpowiednie kompetencje dydaktyczne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Uczelnia tworzy warunki do systematycznego podwyższania kompetencji dydaktycznych. W roku akademickim 2018-2019 zorganizowano 11 obligatoryjnych i fakultatywnych szkoleń dla nauczycieli akademickich. Dobór nauczycieli akademickich jest adekwatny do wymagań profilu praktycznego. Grupa zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jest w ponad 50% godzin dydaktycznych prowadzona przez kadrę z aktualnym i udokumentowanym doświadczeniem zawodowym. Przydział zajęć jest prawidłowy: wątpliwości budzi jedynie obsada przedmiotów

Makroekonomia oraz Polityka społeczno-gospodarcza. ZO PKA nie zidentyfikował przypadków nadmiernego obciążenia godzinowego, a osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy mają wymagane liczby godzin zajęć. W Wydziale nie jest prowadzone kształcenie w formie e-learningu. Ta forma stosowana jest tylko wspomagająco.

Dobór nauczycieli jest transparentny (forma konkursowa) oraz uwzględnia ich dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe. Zgodnie z obowiązującym systemem ocen pracowniczych (Zarządzenie Rektora ZPSB nr 4/2017), nauczyciele akademicki są poddawani ocenie okresowej (co dwa lata), w jej ramach są uwzględniane wyniki ankietyzacji oraz hospitacji (w przypadku niskich ocen są przeprowadzane rozmowy wyjaśniające władz Wydziału z nauczycielami akademickimi). Kryteria oceny jakości zajęć oraz raport z ich wyników są konsultowane z Samorządem Studenckim (ostatnie konsultacje z dn. 7.03.2019 r.). Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów prowadzona jest w formie ankiety papierowej. *Ankieta oceny realizowanych zajęć dydaktycznych* zawiera pytania dotyczące przekazywanych treści, sposobu prowadzenia zajęć oraz postawy prowadzącego. Poszczególne obszary są oceniane za pomocą pięciopunktowej skali satysfakcji. W kwestionariuszu znajduje się również miejsce na dodatkowe uwagi i sugestie studentów. W przypadku negatywnych wyników danego nauczyciela akademickiego Władze Wydziału przeprowadzają rozmowę mającą na celu poprawę jakości wykonywanych przez niego obowiązków dydaktycznych. Wyniki ankiet nie są publicznie dostępne. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest uwzględniana w okresowych ocenach nauczycieli akademickich. Rekomenduje się publikowanie zagregowanych wyników *Ankiety oceny realizowanych zajęć dydaktycznych*.

Formą wsparcia rozwoju kompetencyjnego pracowników jest polityka dofinansowania indywidualnych przedsięwzięć rozwojowych: publikacji, konferencji, studiów podyplomowych. Na mocy Zarządzenia Rektora 11/2018), dofinansowanie przysługuje w wysokości od 60 do 100% kosztów. W roku akademickim 2018/2019 z takiego wsparcia skorzystało ok 20% nauczycieli akademickich ZPSB.

Większość kadry (66%) cechuje się stabilizacją zawodową (min. 10 lat zatrudnienia) natomiast 20% ma maks. 3 letni staż, co świadczy o rozwoju zasobów kadrowych.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów: w ZPSB opracowano *Kodeks etyczny społeczności akademickiej* (załącznik do Zarządzenia Rektora nr 6/2017) oraz opis procedur dotyczących reagowania na przypadki dyskryminacji lub przemocy (załącznik 7 do *Kodeksu*). W siedzibie ZPSB w Szczecinie funkcjonuje również gabinet psychologa dla studentów/studentek.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi zespół nauczycieli akademickich odpowiednio liczny i związany z dyscyplinami ekonomicznymi – ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Jest w tym zespole wystarczająca różnorodność tematyczna dorobku naukowego i znaczny udział osób z doświadczeniem zawodowym przydatnym na tym kierunku. Obsady zajęć są dokonywane w zasadzie poprawnie. Wyjątki są nieliczne. Polityka kadrowa w Uczelni jest zorientowana na budowanie stabilnego zespołu i wzrost jego kwalifikacji.

Oceny okresowe nauczycieli akademickich są prowadzone systematycznie i z uwzględnieniem studenckich ocen jakości zajęć. Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich w formie ankiet oceny realizowanych zajęć dydaktycznych. W przypadku negatywnej oceny danego nauczyciela przez studentów jednostka podejmuje działania w celu poprawy jakości wykonywanych przez niego obowiązków dydaktycznych. Wyniki ankiet nie są publicznie dostępne. Rekomenduje się upublicznianie zagregowanych wyników tych ankiet.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

Opracowanie *Kodeksu etycznego społeczności akademickiej Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu* oraz procedur reagowania w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa bądź dyskryminacji, czy przemocy (załącznik 1-6 Zarządzenia nr 1/2019 Kanclerza ZPSB z dnia 25 marca 2019) należy określić jako **dobre praktyki**.

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia prowadzone są w budynkach stanowiących własność Uczelni. Są to budynki wolnostojące, po byłych koszarach wojskowych. Wydział Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach znajduje się w budynku, który w przeszłości stanowił biurowy obiekt wykorzystywany przez wojsko, budynek jest zmodernizowany i przystosowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych, z nowoczesnym zapleczem multimedialnym. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 2 870 m². Łącznie do prowadzenia zajęć dydaktycznych przystosowanych jest 15 sal i dwa

laboratoria IT, w których jednocześnie może przebywać ok. 600 osób. Baza ta umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym kształtujących umiejętności praktyczne właściwych dla kierunku ekonomia. W większości sal (14) znajdują się projektory multimedialne, 4 komputery stacjonarne oraz ekrany. Do użytku wykładowców są 4 laptopy oraz 6 projektorów multimedialnych; w budynku są 2 laboratoria informatyczne, odpowiednio z 14 i 24 stanowiskami komputerowymi. Oprogramowanie to m. in.: pakiet Microsoft Office 365 (Word, Excel, PowerPoint, OneNote, Outlook, Publisher), pakiet Corel Draw Graphics Suite 2018 ((CorelDRAW® 2018, Corel® PHOTO-PAINT® 2018, Corel Font Manager™ 2018, Corel® PowerTRACE® 2018, Corel® CONNECT™ 2018, Corel CAPTURE™ 2018, Corel® AfterShot™ 3 HDR), pakiet Adobe (Photoshop CC, Illustrator CC, InDesign CC, Lightroom CC, Premiere Pro CC, After Effects CC, Extension Manager, Extendscript Toolkit CC, i in.), program antywirusowy G DATA. Jest także drukarka sieciowa oraz projektor multimedialny. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup umożliwiając prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie zadań przez studentów.

Studenci kierunku ekonomia mają dostęp zdalny do Biblioteki Głównej ZPSB oraz bibliotek wydziałowych. Zbiory BG oraz bibliotek wydziałowych (42 tys. wolumenów, w tym 2400 anglojęzycznych oraz 860 niemieckojęzycznych) są aktualne i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla kierunku. BG jest zarządzana przy pomocy zintegrowanego systemu bibliotecznego „SOWA”, który zapewnia dostęp do zbiorów Biblioteki Cyfrowej, tworzonej od 2009 r. Studenci mają dostęp do wielu baz danych, m.in. NASBI, E-menor, AION, Academica, SCOPUS i Wiley&Blackwell. Biblioteka Wydziału Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach jest biblioteką specjalistyczną dla kierunku ekonomia i pedagogika. Księgozbiór Biblioteki Wydziałowej liczy 4160 woluminów, w tym 268 z zakresu pedagogiki, a pozostałe dedykowane są studentom kierunku ekonomia (w tym, podręczniki z takich dziedzin jak psychologia i socjologia). Na wyposażeniu Biblioteki są komputery stacjonarne z monitorami w liczbie 6 oraz drukarka. Biblioteka jest czynna we wszystkie weekendy zjazdowe (piątki w g. 14:00-18:00, soboty i niedziele w g. 9:30-14:30). Lokalizacja biblioteki oraz godziny otwarcia są dogodne, zasoby bibliteczne są dostępne w formie tradycyjnej i cyfrowej. W opinii studentów zbiory bibliotek są dostosowane do ich potrzeb. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie zaopiniowali dostępność rekomendowanych przez nauczycieli akademickich pozycji oraz godziny otwarcia Biblioteki. ZO zgadza się z tą opinią.

Oprócz Internetu przewodowego (dedykowanego dla prowadzących zajęcia) w całym budynku działa sieć bezprzewodowa (wi-fi), umożliwiająca studentom łączenie się z Internetem w każdym momencie.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna jest dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W budynku znajdują się odpowiednie podjazdy oraz sanitariaty przystosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Doskonalenia wymaga parking uczelni, ponieważ nie zostało na nim wyznaczone miejsce parkingowe dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. W części sal laboratoryjnych znajduje się umeblowanie przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową: krzesła bez kółek, biurka pozwalające regulować wysokość i głębokość blatów. ZSB zapewnia studentom z niepełnosprawnościami dostęp do informatycznego sprzętu mobilnego (m.in. 3 Laptopy HP, w tym jeden z klawiaturą dostosowaną dla osób z niepełnosprawnością kończyn górnych, Laptop Lenovo, dyktafon dla osób słabosłyszących), który jest dostarczany do Wydziału, niezwłocznie, według zapotrzebowania.

Stan infrastruktury dydaktycznej jest stale monitorowany, w tym są przeprowadzane regularnie przeglądy wszystkich instalacji i zasobów (zapewnienie Rektor ZSB). W zakresie stanowisk komputerowych na bieżąco jest prowadzona analiza wydajności i zasobów poszczególnych komputerów. Wszystkie uwagi dotyczące działania sprzętu komputerowego i oprogramowania są zgłaszane na dedykowaną skrzynkę pocztową; sprawdzana jest sprawność i wydajność systemu Biblioteki Cyfrowej, a na podstawie statystyk wypożyczeń podejmowane są decyzje dotyczące zmiany lub rozwoju zasobów elektronicznych. Warunki organizacyjne i infrastrukturalne procesu kształcenia są przedmiotem systematycznego monitoringu (m.in. poprzez ankietyzację studentów) i analizy. Ocena infrastruktury uczelni przez studentów wizytowanego kierunku ma charakter sformalizowany. Studenci mogą oceniać infrastrukturę w ramach *Ankiety oceny obsługi administracyjnej i warunków studiowania*, która zawiera pytania dotyczące warunków lokalowych, dostępu do literatury oraz innych udogodnień. Studenci mogą zgłaszać również ewentualne uwagi bezpośrednio do władz Wydziału oraz za pośrednictwem Wydziałowego Samorządu Studenckiego. Ponadto regularnie (minimum 2 razy w roku) w siedzibie głównej uczelni w Szczecinie odbywają się spotkania władz Uczelni i przedstawicieli samorządów studenckich wszystkich wydziałów, studenci mają zapewniony transport, tak aby każdy mógł uczestniczyć w spotkaniu. Podczas spotkań omawiane są wszystkie kwestie dotyczące procesu studiowania, w także infrastruktura Uczelni. Przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studenckiego poinformowali, że uczestniczą we

wszystkich spotkaniach i przekazują opinie studentów do władz Uczelni. W przypadku pojawiania się ewentualnych uwag od studentów podejmowane są działania mające na celu udoskonalenie infrastruktury.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Infrastruktura ocenianego kierunku jest odpowiednia do jego potrzeb tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Dotyczy to także dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Uczelnia posiada sieć bibliotek, w tym dobrze zorganizowaną Bibliotekę Główną ze zbiorami (w tym zbiorami elektronicznymi) dobrze dostosowanymi do potrzeb kierunku. Dobry jest dostęp do literatury zalecanej w sylabusach. Regularne monitorowanie infrastruktury (z udziałem studentów) i reagowanie na pojawiające się potrzeby świadczy o trosce o warunki prowadzenia studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

-

Zalecenia

-.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Poza formalnym gremium, jakim jest Rada Programowa Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu oraz potwierdzonymi formalnie ramowymi porozumieniami o współpracy z kilkoma podmiotami, współpraca jednostki odpowiedzialnej za oceniany kierunek opiera się również na nieformalnych i bezpośrednich kontaktach z osobami reprezentującymi lokalne i subregionalne instytucje oraz przedsiębiorstwa. Należą do nich jednostki samorządu terytorialnego i podmioty podlegające samorządowi lokalnemu oraz prywatne podmioty z branży hotelarskiej i transportowej. Formy współpracy obejmują przede wszystkim praktyki studenckie, wspólne konferencje, wizyty studyjne, debaty społeczne, a także współpracę w ramach przygotowywanych przez studentów prac dyplomowych.

Uczelnia od kilku lat realizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w którego ramach powstała Rada Programowa ZPSB. Z przedstawionych dokumentów wynika, iż Rada Programowa ZPSB odbyła posiedzenia w każdym roku akademickim od momentu

powołania w roku 2015, a jej spotkania są udokumentowane. W skład Rady Programowej Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu działającej na poziomie Uczelni i obejmującą swoim działaniem również wydział w Gryficach wchodzi 22 podmioty: Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego; Biuro Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego; Magemar Polska Sp. z o.o.; Klaster Przemysłów Kreatywnych przy PIG; Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości; EPA Wind Sp. z o.o.; Spółka Komandytowa ODK SIMP Szczecin; Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich; Technopark Pomerania Stowarzyszenie Klaster ICT Pomorze Zachodnie; Departament Zasobów Ludzkich i Zarządzania ZCH Police Grupa Azoty; Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli; Business Training Center; LSJ HR CSL Internationale Spedition Sp. z o.o.; Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach; Północna Izba Gospodarcza; Stargardzka Izba Gospodarcza; Home.pl; Powiatowy Urząd Pracy w Świnoujściu; Zdrojowa Invest; Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecin; Goleniowskie Wodociągi i Kanalizacja; Fundusz Inwestycyjny. W maju 2019 roku powołano Radę Programową ZPSB na II kadencję, która rozpocznie się w czerwcu 2019 - w składzie zbliżonym do Rady z I kadencji.

Wydział Ekonomii i Pedagogiki dla kierunku *ekonomia* zawarł formalne porozumienia w formie listów intencyjnych z 25 podmiotami z lokalnego rynku pracy, dotyczące wspólnej realizacji różnego typu przedsięwzięć oraz wymiany doświadczeń w zakresie tworzenia programu studiów i specjalności. Na bieżąco prowadzone są konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno -gospodarczego, jak również praktykami prowadzącymi zajęcia na kierunku ekonomia. Ich uwagi również stają się przedmiotem refleksji i wpływają na modyfikację programu studiów, zaś sugestie ze strony pracowników naukowych stają się inspiracją dla specjalistów zewnętrznych w konstruowaniu programu powierzonych im przedmiotów i poszczególnych sylabusów. Przykładami realizacji wspólnych przedsięwzięć z partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego są realizowane konferencje i szkolenia np.:

- szkolenia i warsztaty specjalistyczne dla odbiorców ze sfery biznesu w zakresie rachunkowości, podatków, planów kapitałowych, języków obcych, prawa pracy itp. (np. „Kadry i płace”, „Pracownicze plany kapitałowe”, „Menedżer przedsiębiorczości społecznej”),
- wykłady otwarte z ekspertami,
- seminaria otwarte i konferencje („Jak i dlaczego warto inwestować w Gryfickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej?”; „Wyzwania, możliwości i bariery w edukacji dorosłych”),

- cykliczne kursy dla maturzystów MATEMATYKA WEEK,
- konkursy, gry edukacyjne promujące przedsiębiorczość wśród dzieci i młodzieży, m.in. w ramach Tygodnia Przedsiębiorczości,
- gryfickie gry miejskie.

Wydział Ekonomii i Pedagogiki ZPSB w Gryficach w 2014 roku organizował Gryfickie Forum Społeczno-Gospodarczego. To cykl corocznych spotkań przedstawicieli różnych środowisk, których ideą jest wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy przedstawicielami samorządu lokalnego i administracji rządowej, przedsiębiorcami, reprezentantami instytucji rynku pracy oraz otoczenia biznesu, organizacji społecznych, sektora nauki i edukacji. Celem Forum jest wypracowanie rozwiązań sprzyjających aktywności gospodarczej, a także integracja lokalnej społeczności wokół działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i podnoszenia jakości życia mieszkańców powiatu gryfickiego oraz powiatów ościennych.

Liczba i różnorodność realizowanych działań świadczy o mocnym zakorzenieniu Uczelni w lokalnym środowisku, co zostało również potwierdzone przez zgromadzonych na spotkaniu z ZO PKA przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

W odniesieniu do praktyk studenckich dla kierunku ekonomia podpisano formalne listy intencyjne o współpracy z 12 podmiotami, z którymi realizuje się praktyki zawodowe. Zarówno liczba podmiotów, jak i profil poszczególnych partnerów pozwalają na skuteczną realizację praktyk i osiąganie efektów uczenia się przez studentów. Warto dodać, że część zajęć odbywa się również w jednostkach zewnętrznych i mają one głównie charakter wizyt studyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Włączanie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesy określania i weryfikacji efektów uczenia się ma charakter sformalizowanej współpracy (np. w ramach powołanej kilka lat temu Rady Programowej) i niesformalizowanych kontaktów kadry dydaktycznej. Należy natomiast podkreślić często bezpośrednie i ścisłe kontakty z przedstawicielami podmiotów z szeroko rozumianego otoczenia gospodarczego, które stanowią bardzo dobrą płaszczyznę do rozwijania i pogłębiania współpracy oraz gwarantują skuteczną realizację praktyk studenckich. Potwierdzeniem takiej współpracy były opinie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego licznie przybyłych na spotkanie z ZO. Pozytywnym elementem współpracy jest również realizacja wizyt studyjnych u partnerów,

konferencji czy też prelekcji. Jednostka dostrzega konieczność ciągłego zacieśniania współpracy z otoczeniem i potrzebę jej wykorzystania w doskonaleniu programu kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W latach 2016-2019 z programu Erasmus+ (studia i praktyka) skorzystało 3 studentów kierunku ekonomia (studiujących w Szczecinie). Zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją kierunku i celami kształcenia. Współpraca międzynarodowa kadry Wydziału przybiera takie formy jak: udział w realizacji projektów międzynarodowych, systematyczne naukowe kontakty międzynarodowe, stałe zagraniczne kontakty zawodowe, 9 osób ma publikacje w czasopiśmie zagranicznych. Kadra wyjeżdża na konferencje międzynarodowe. W ostatnich trzech latach ZSB odwiedziło 25 studentów z 7 uczelni, lecz nie dotyczyło to ocenianego kierunku. Uczelnia ma podpisanych 13 umów partnerskich w ramach programu Erasmus+ z uczelniami z całej Europy. Mimo starań władz Wydziału oraz koordynatora programu Erasmus+ poziom mobilności studentów jest niski (przyczyną są wielorakie bariery społeczno-ekonomiczne). Szczegółowe zasady kwalifikacji do programu Erasmus + dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Proces rekrutacyjny jest przejrzysty i upubliczniony, a zasady rekrutacji dostępne online. Procesem rekrutacji kandydatów, udzielaniem niezbędnych informacji oraz wsparciem merytorycznym i organizacyjnym dla studentów ubiegających się o udział w wymianie zajmuje się Koordynator Erasmus+, (funkcjonujący w siedzibie głównej uczelni w Szczecinie). Zainteresowani studenci mają możliwość zgłoszenia chęci wyjazdu w dziekanacie, którego pracownicy pomagają w nawiązaniu kontaktu z Koordynator Erasmus+ oraz udzielają niezbędnych informacji dotyczących programu. Osoby z niepełnosprawnością, które zakwalifikowały się na studia za granicą w ramach programu Erasmus+ mogą ubiegać się o dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na pokrycie wyjątkowych kosztów związanych ze specjalnymi potrzebami podczas podróży i pobytu w instytucji zagranicznej. Studenci kierunku *ekonomia* mają również możliwość wyjazdu na praktyki w ramach programu Erasmus+. W ostatnich latach z tej możliwości również nie skorzystał żaden student wizytowanego kierunku. W ramach polityki

informacyjno-promocyjnej jednostka udostępnia informacje o możliwości wyjazdu na stronie internetowej Uczelni, w mediach społecznościowych oraz na tablicach ogłoszeń. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie ocenili dostępność i przystępność informacji dotyczących programu Erasmus+. Studenci stwierdzili, że nie korzystają z możliwości wyjazdu ze względu na zobowiązania rodzinne i zawodowe. Warto zatem rozważyć, czy w związku z zawodowymi aspiracjami studentów i niechętnym nastawieniem pracodawców do dłuższych wyjazdów ich pracowników można by zorganizować krótsze np. 2-tygodniowe bądź weekendowe wyjazdy studentów do uczelni partnerskich.

Studenci mają do wyboru język angielski oraz niemiecki (przedmiot Język obcy profesjonalny). Mogą również uczestniczyć w 200 godzinnym płatnym kursie, który przygotowuje do egzaminu TELC, z tego kursu korzysta rocznie ok 20% studentów ZSB. Wykładowcy posiadają kompetencje, które pozwalają na wprowadzanie terminów z języka obcego podczas zajęć (przykład, hospitowane zajęcia z przedmiotu Plan marketingowy – warsztaty). Jednakże w celu intensyfikacji międzynarodowej aktywności studentów i pobudzenia ich motywacji do udziału w wyjazdach za granicę rekomenduje się zwiększenie wymiaru godzin języka obcego (obecnie jest to 36 godzin, w tym 2 poświęcone na konsultacje), co w większym stopniu umożliwi nabywanie kompetencji na poziomie B2. Nauka języka obcego przez 1 semestr nie jest wystarczająca. Płatny kurs nie jest propozycją dla każdego studenta. Rekomenduje się stosowanie w większym zakresie języka biznesowego – pojęć i terminów obcojęzycznych w codziennej pracy dydaktycznej podczas zajęć. Ponadto ZO PKA rekomenduje aby studenci korzystali z podręczników dwujęzycznych (polskiego i angielskiego) np. podręcznika Finanse. Proponuje się również wprowadzenie obowiązkowego (kilka do wyboru) przedmiotu w języku obcym: wykład jednotematyczny bądź złożony z najważniejszych treści kierunkowych, może być prowadzony przez kilku nauczycieli akademickich ewentualnie z udziałem cudzoziemców-praktyków. Stanowczo rekomenduje się zmniejszenie liczebności grup językowych (zamiast 30 osób – 12-15) oraz korektę zasad przydziału do grup ze względu na poziom zaawansowania (pisemny test jednokrotnego wyboru nie jest właściwym instrumentem, powinna to być rozmowa) - problemy te zostały podniesione przez lektora podczas spotkania ZO PKA z kadrami. Proponuje się wprowadzenie zasady umieszczania prac obcojęzycznych w bibliografii prac dyplomowych oraz sylabusach – w grupie literatury zalecanej.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów i kadry. Formą wsparcia rozwoju międzynarodowej mobilności pracowników jest polityka dofinansowania indywidualnych przedsięwzięć rozwojowych: publikacji z listy A czy udziału

w międzynarodowych konferencjach. Uczelnia utrzymuje kontakty z ośrodkami zagranicznymi, jest członkiem wielu międzynarodowych sieci kooperacji w sektorze szkolnictwa wyższego (np. AACSB, BSVC, BSN, UACES, EDEN, EUCEN, EuroPACE, IAITAM). W ostatnich dwóch latach odbyły się w Szczecinie (z możliwością udziału studentów ocenianego kierunku) 4 wykłady otwarte visiting professors z Węgier, Sri Lanki, Meksyku i USA oraz 2 wykłady prowadzone w języku angielskim przez Polaków. Umieździarodowieniu kształcenia sprzyja możliwość bezpłatnego otrzymania przez studentów Student's Guide tzn. skryptów-przewodników do studiowania poszczególnych przedmiotów, także w języku angielskim - autorstwa pracowników ZPSB.

Władze prowadzą starania o podniesienie stopnia umieździarodowienia procesu kształcenia na kierunku prowadząc okresowe analizy tej skali. Ocena skali międzynarodowej aktywności kadry jest dokonywana również w trakcie okresowych ocen nauczycieli akademickich. Ocena międzynarodowej aktywności studentów dokonywana jest na bieżąco przez koordynator programu Erasmus+. Studenci kierunku ekonomia mają możliwości oceny umieździarodowienia w sposób sformalizowany w ramach *Ankiety oceny obsługi administracyjnej i warunków studiowania*, która zawiera pytanie dotyczące możliwości korzystania z wyjazdów zagranicznych, a także miejsce na dodatkowe uwagi i opinie studentów. Osoby studiujące na wizytowanym kierunku mogą też zgłaszać ewentualne uwagi bezpośrednio do władz Wydziału.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku, jak w całej Uczelni, funkcjonują rozwiązania organizacyjne umożliwiające wymianę międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich. Studenci są do udziału w wymianie przygotowani poprzez odpowiednie uczenie się języków obcych dość słabo. Nie mają także obowiązku zaliczać innych przedmiotów w językach obcych, ani możliwości wyboru takich przedmiotów, co obok łączenia studiów z pracą zawodową nie zachęca do udziału w wymianie. Udział nauczycieli akademickich w takiej wymianie jest akceptowalny. Studenci pozytywnie ocenili dostępność i przystępność informacji dotyczących programu Erasmus+. Ocena umieździarodowienia procesu kształcenia przez studentów ma charakter sformalizowany. Rekomenduje się:

- zwiększenie liczby godzin zajęć z języka obcego,
- wprowadzenie do programu przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym,

- częstsze wprowadzanie do treści innych przedmiotów pojęć i terminów obcojęzycznych z języka biznesowego,
- zalecanie literatury obcojęzycznej w sylabusach i traktowanie jako zasady korzystania z literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych,
- zmniejszenie liczebności grup językowych (zamiast 30 osób – 12-15) oraz korektę zasad przydziału do grup ze względu na poziom zaawansowania (rozmowa).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki Filii w Gryficach Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Zarówno Wydział, jak i Uczelnia oferuje studentom różnorodne formy wsparcia, które mają charakter formalny, jak i nieformalny. Ze względu na niewielką liczbę studentów pracownicy Wydziału podchodzą bardzo indywidualnie do każdego studenta dostosowując formy wsparcia do jego indywidualnych potrzeb i oczekiwań. Wydział zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku ekonomia mają możliwość udziału w konsultacjach z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej, a także podczas wyznaczonych dyżurów. W ramach konsultacji istnieje możliwość omówienia bieżących postępów w uczeniu się, otrzymania dodatkowej literatury czy też przedyskutowania trudniejszych zagadnień. Terminy konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. W ramach wsparcia dydaktycznego studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych, takich jak prezentacje, czy dodatkowa literatura. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Wydział Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. W Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie osobą odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych, do którego zadań należy udzielanie wsparcia i stwarzanie studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Na kierunku *ekonomia* studiuje obecnie 2 osoby

z niepełnosprawnością. Uczelnia oferuje studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, szczególne warunki uczestnictwa w zajęciach oraz indywidualne formy i terminy ich zaliczania, pomoc asystenta, a także wypożyczenie specjalistycznego sprzętu. Zgodnie art. 86, ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych pozostaje w stałym kontakcie z pracownikami Wydziału w Gryficach, w przypadku pojawienia się na Wydziale studenta z niepełnosprawnością podejmowane są działania mające na celu udzielanie mu odpowiedniego wsparcia.

Uczelnia zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z regulaminem studiów Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny program studiów. Indywidualny program studiów jest skierowany do studentów wyróżniających się szczególnie dobrymi wynikami w nauce (średnia ocen co najmniej 4,2) i wykazujących uzdolnienia w zakresie określonej dyscypliny. W ramach indywidualnego programu studiów dziekan może przydzielić studentowi opiekuna naukowego, który wraz ze studentem opracowuje propozycję programu studiów. Indywidualna organizacja studiów upoważnia do realizacji obowiązującego na Uczelni planu studiów, w terminach i formach dostosowanych do szczególnych okoliczności życiowych. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym informowały, że wiedzą o możliwościach indywidualizacji procesu studiowania, ale z nich nie korzystały, ponieważ nie zaszła taka potrzeba. Studenci osiągający najwyższą średnią ze studiów, mający szczególne osiągnięcia naukowe lub zasługi dla Uczelni, mogą liczyć na wpis do Złotej Księgi Absolwentów. W ostatnich 3 latach do Księgi zostało wpisanych 3 studentów Wydziału. Uczelnia organizuje także konkurs na najlepszą pracę dyplomową mający na celu wyróżnienie twórczych i kreatywnych postaw studentów przy pisaniu takiej pracy. W ostatnim 4 latach w konkursie został wyróżniony 1 student kierunku *ekonomia*. Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że wiedzą o możliwościach udziału w konkursach i z nich korzystają.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. W opinii studentów osoby pracujące w dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów kierunku *ekonomia*. Dziekanat udziela wsparcia także

drogą elektroniczną, przekazując komunikaty w e-dziekanacie oraz odpowiadając na wiadomości e-mail wysłane przez studentów. Osoby obecne na spotkaniu z ZO PKA wyraziły pozytywną opinię dotyczącą pracowników dziekanatu oraz ich dostępności.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt 1–4, ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wszystkich niezbędnych informacji dotyczących pomocy materialnej udzielają pracownicy dziekanatu. Dyżury są dostosowane do potrzeb studentów. Wzory wniosków, wymagania, dodatkowe informacje oraz regulamin pomocy materialnej są dostępne dla każdego zainteresowanego na stronie internetowej Uczelni. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce.

W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników dziekanatu oraz Dziekana Wydziału. Skargi i wnioski są rozpatrywane przez ich adresatów w formie adekwatnej do sposobu ich złożenia, zgodnie z zasadami kodeksu etycznego społeczności akademickiej ZSB. Istotną rolę w tym obszarze pełni również Wydziałowy Samorząd Studencki, członkowie Samorządu zbierają skargi i wnioski studentów oraz przekazują je do władz jednostki. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym system zgłaszania oraz rozpatrywania skarg i wniosków funkcjonuje prawidłowo.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. Wszyscy studenci I roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu z zakresu BHP. Podejmowane są także działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy w formie ogłoszeń w e-dziekanacie i na stronie Wydziału. W Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie funkcjonuje też Psychologiczny Punkt Konsultacyjny. Każdy zainteresowany student potrzebujący pomocy lub wsparcia może bezpłatnie skorzystać z porady czy konsultacji psychologicznej. Psychologiczny Punkt Konsultacyjny znajduje się w siedzibie głównej Uczelni w Szczecinie, studenci Wydziału Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach mogą korzystać ze wsparcia psychologa również w formie telefonicznej. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci nie zgłosili zastrzeżeń w obszarze bezpieczeństwa na Uczelni, stwierdzili także, że nie spotkali się z przejawami dyskryminacji i przemocy.

Uczelnia podejmuje działania w celu wsparcia studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. W ramach programu studiów studenci uczestniczą w module aktywności praktycznych (MAP), składającego się z dwóch segmentów: 3-miesięcznej praktyki zawodowej oraz innych obowiązkowych aktywności studentów o charakterze wolontariatu, na rzecz uczelni lub lokalnych społeczności. Studenci kierunku *ekonomia* mogą wziąć także udział w Konkursie „Projekt przedsiębiorstwo”, w ramach którego podejmują zespołowo próbę zaprojektowania i przygotowania do wdrożenia nowego biznesu (start-up). W ostatnich 3 latach 2 zespoły studentów z Wydziału Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach otrzymały wyróżnienia w Konkursie. Na Wydziale w Gryficach funkcjonuje również Akademickie Biuro Karier, które organizuje staże i praktyki dla studentów, a także dodatkowe kursy i szkolenia. Studenci wizytowanego kierunku mogą również skorzystać z dyżurów ekspertów z dziedziny rozwoju zawodowego, kształcenia ścieżki zawodowej oraz edukacyjnej, jak również z zakresu przedsiębiorczości. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywne opinie dotyczące działalności Akademickiego Biura Karier, studenci przyznali, że chętnie korzystają z oferowanych przez Biuro możliwości.

Na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach funkcjonuje Wydziałowy Samorząd Studencki, który pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a władzami Wydziału, a także organizuje projekty o charakterze integracyjnym, rozrywkowym oraz charytatywnym, takie jak imprezy integracyjne, gra miejska, wydarzenia okolicznościowe czy Szlachetna Paczka. Członkowie Samorządu mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Wydziału. Mogą oni korzystać z infrastruktury uczelni, mają zapewnione pomieszczenie oraz w razie potrzeby środki finansowe na realizację projektów. We wszystkich sprawach związanych z działalnością członkowie Samorządu mogą liczyć na wsparcie władz Wydziału. Dziekan Wydziału pozostaje w stałym kontakcie z przedstawicielami Samorządu na bieżąco dyskutując o sprawach istotnych dla studentów.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości Uczelni udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach *Ankiety oceny nauczycieli akademickich*. W ankiecie znajduje się pytanie dotyczące konsultacji, a także miejsce na dodatkowe uwagi i opinie studentów. Na Uczelni funkcjonuje także *Ankieta oceny obsługi administracyjnej i warunków studiowania*, w ramach której studenci mogą oceniać wsparcie udzielane przez dziekanaty, władze Wydziału oraz system pomocy materialnej. Studenci mogą zgłaszać swoje opinie dotyczące systemu wsparcia również w sposób nieformalny poprzez Wydziałowy Samorząd

Studencki oraz bezpośrednio do władz Wydziału. Dodatkowo, regularnie (minimum 2 razy w roku) w siedzibie głównej Uczelni w Szczecinie odbywają się spotkania władz uczelni i przedstawicieli samorządów studenckich wszystkich wydziałów, studenci mają zapewniony transport, tak aby każdy z nich mógł uczestniczyć w spotkaniu. Podczas spotkań omawiane są kwestie dotyczące procesu studiowania, studenci mogą również zgłaszać swoje uwagi i potrzeby. Wszystkie spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia i rozwoju systemu motywowania i wspierania osób studiujących na Wydziale. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie ocenili system wsparcia, który w ich opinii funkcjonuje prawidłowo.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się, który jest dostosowany do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny program studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Uczelnia zapewnia także odpowiednie wsparcie studentom wybitnym. Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. Na Uczelni funkcjonuje system stypendialny, który w opinii studentów jest motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce. Wydział zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników jednostki. Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach aktywnie działa Wydziałowy Samorząd Studencki, którego członkowie mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony władz Wydziału. Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest badana zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny. Spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z przyjmowaniem na studia, tokiem studiów oraz programami studiów dostępne są na stronie internetowej Uczelni (www.zpsb.pl) oraz Wydziału (www.zpsb.pl/gryfice). Oprócz zamieszczania informacji w sieci, wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości zamieszczane są również na tablicach informacyjnych. Wspomniane strony internetowe zawierają podział treści na odpowiednie zakładki, które zawierają treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla konkretnej grupy odbiorców. Większość informacji jest aktualna, wyjątkiem są informacje dotyczące programów wymiany międzynarodowej oraz Biura Karier (oferty pracy). Rekomenduje się uaktualnienie treści, tak aby studenci mogli zapoznać się z właściwą ofertą możliwych kierunków wyjazdu, informacjami na temat bieżącej rekrutacji do programu Erasmus+, a także aktualnymi ofertami pracy. Strony internetowe Uczelni są przyjazne dla użytkowników, wszelkie informacje są dostępne zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Informacje dotyczące rekrutacji znajdują się na stronie Internetowej w zakładce „rekrutacja”. Kandydaci na studia mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferowanych kierunków studiów, realizowanych specjalności oraz procedur i harmonogramu procesu rekrutacji. Ponadto dla studentów dostępna jest oddzielna zakładka „plikownia”, która zawiera wszelkie wzory dokumentacji, podań, wniosków oraz regulaminy obowiązujące na ZPSB. Część informacji związanych z tokiem studiów znajduje się w systemie e-dziekanat, który daje studentom możliwość uzyskania informacji w zakresie, m.in. indywidualnego przebiegu studiów, czy osiągniętych rezultatach. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili publiczny dostęp do informacji, w ich opinii wszystkie niezbędne informacje i dokumenty są udostępniane w przystępny sposób z możliwością łatwego dostępu do nich za pośrednictwem Internetu.

Ocena publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach nie ma charakteru sformalizowanego.

Studenci mają możliwość zgłaszania ewentualnych uwag dotyczących dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści bezpośrednio do Władz Wydziału oraz za pośrednictwem Wydziałowego Samorządu Studenckiego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie i Wydział w Gryficach zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z tokiem studiów są publicznie dostępne na stronach internetowych Uczelni. Informacje są przedstawiane w sposób przejrzysty i przyjazny dla użytkowników. Ocena publicznego dostępu do informacji przez studentów nie ma charakteru sformalizowanego

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony odpowiednim zarządzeniem Rektora. Zawiera on regulamin i katalog procedur. Jego realizację zapewniają: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi dziekani wydziałów, a pracę koordynuje Prorektor ds. dydaktyki, oraz na wydziałach dziekani. Z Zespołem współpracuje Rada Programowa złożona z przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i Samorząd Studencki. Działanie systemu obejmuje, prowadzone według formalnych procedur, projektowanie i zmiany programów kształcenia, instrumenty i formy weryfikacji efektów uczenia się, infrastrukturę dydaktyczną z uwzględnieniem miejsc odbywania praktyk, jakość kadry, ocenę realizacji efektów uczenia się. Przebieg procedur w systemie jest, co do kolejności wyrażania opinii, różny przede wszystkim zależnie od tego, który z wymienionych trzech podmiotów inicjuje rozwiązanie problemu. Zawsze jednak są w nim uwzględniane analizy rynku pracy i rynku edukacyjnego oraz opinie studentów i interesariuszy zewnętrznych, w tym zwłaszcza Rady Programowej i Samorządu, a więc biorą w nim udział interesariusze

wewnętrzni i zewnętrzni. Przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studenckiego wyrazili opinię, że uczestniczą we wszystkich spotkaniach i przekazują opinie studentów do władz Uczelni. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące programu studiów bezpośrednio do nauczycieli akademickich, a także za pośrednictwem swoich przedstawicieli w Samorządzie. Istotnym elementem monitorowania i oceny jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach jest również system ankietyzacji. Studenci, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając *Ankiety oceny realizowanych zajęć dydaktycznych*. Uwagi i opinie studentów są uwzględniane w procesie doskonalenia programu studiów.

Corocznie dokonywana jest ocena jakości kształcenia na podstawie procedur SZJK i ocena samego systemu. Z obu tych ocen Zespół ds. Jakości Kształcenia sporządza sprawozdania. Określają one przedmioty monitoringu i ocen jakości kształcenia i ich rezultaty oraz oceny elementów systemu i jego konstrukcji. Ocena programu studiów jest prowadzona corocznie, obejmuje system ECTS, treści programowe i metody kształcenia, metody oceny efektów uczenia się, informacje o losach absolwentów, a wnioski z niej są wykorzystywane do działań doskonalących. W ostatnich latach na podstawie ocen systemowych postanawiano o tworzeniu i likwidacji specjalności i kursów, zmianach nazw i programów niektórych kursów, zmianach sekwencji kursów. Nie uzyskano jednak informacji o stale monitorowanych zjawiskach czy wskaźnikach. Prowadzi to do wniosku, że zakres monitoringu wynika z doświadczenia dziekanów i z niesystematycznie odbieranych sygnałów. Należy natomiast sądzić, że wyznaczenie zestawu zjawisk i wskaźników systematycznie monitorowanych poprawiłoby kompleksowość oraz porównywalność ocen.

Przyjęcie na studia jest dokonywane według formalnie przyjętych, przejrzystych zasad, lecz nie jest selekcyjne.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku jest w normatywnych terminach poddawana ocenie zewnętrznej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jak dotąd nie było ocen prowadzonych przez inne podmioty. Zalecenia PKA, które miały służyć poprawie jakości kształcenia wykonywano sprawnie i skutecznie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10:

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

System zapewnienia jakości kształcenia ma określone cele i zadania, zawiera regulamin i katalog procedur. Jest on dobrze skonstruowany, poprawnie funkcjonuje projektowanie,

zatwierdzanie, przegląd i doskonalenie programów studiów. Jest w tych procesach należyty udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Brakuje jednak formalnych wskazań, jakie zjawiska i wskaźniki i przez jakie gremia mają być systematycznie monitorowane i jak wyniki tego monitoringu wykorzystywać. Rekomenduje się opracowanie zasad systematycznego monitorowania programu studiów i jego realizacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dostojności Kształcenia

-

Zalecenia

-

- 4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)**

Zalecenie

Doskonalenie procesu dyplomowania.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Opracowano odpowiednie zasady dyplomowania, w ramach których sformułowano wymagania, jakie ma spełniać projekt dyplomowy, wymagania edytorskie i formalne, zasady wyboru i akceptacji tematu projektu itd. oraz zasady egzaminu dyplomowego, w tym obowiązek losowania 2 pytań z wcześniej udostępnionych list. Trzecie pytanie dotyczy treści pracy (projektu dyplomowego).

Zalecenie

Włączenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w realizację zadań projakościowych.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Powołano Radę Programową złożoną z interesariuszy zewnętrznych i włączono ją oraz Samorząd Studencki w procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do działań na rzecz jakości (zwłaszcza badania opinii absolwentów) wdrożono Biuro Karier. Obecnie w procesie podejmowania każdej istotnej decyzji związanej z jakością kształcenia uczestniczą te dwie komórki i Zespół ds. Jakości Kształcenia

Zalecenie

Zapewnienie doskonalenia systemu zarządzania jakością, w tym monitorowanie i analizowanie efektów tego procesu. Zorientowanie tego systemu na jego doskonalenie.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wdrożono model komunikacji między Radą Programową, Samorządem i Zespołem ds. jakości kształcenia także w celu podejmowania działań na rzecz jakości systemu, inicjowanych przez którykolwiek z tych zespołów. Corocznie dziekani opracowują sprawozdania z działania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, które są przedmiotem dyskusji pomiędzy tymi trzema zespołami.